

Sag C-439/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

13. juli 2023

Forelæggende ret:

Tribunale Civile di Padova (Italien)

Afgørelse af:

22. juni 2023

Sagsøger:

KV

Sagsøgt:

C.N.R. – Consiglio Nazionale delle Ricerche

Hovedsagens genstand

Sag anlagt af KV med påstand om, at det fastslås, at sagsøgeren har ret til anerkendelse – med hensyn til anciennitet og de heraf følgende lønforhøjelser – af hele den tjenesteperiode, som sagsøgeren tilbagelagde på grundlag af flere tidsbegrænsede kontrakter hos Consiglio Nazionale delle Ricerche (Det nationale forskningsråd, herefter »C.N.R.«), inden sagsøgeren blev fastansat, og at C.N.R. tilpligtes at opgøre sagsøgerens karriereforløb og betale de konkrete lønforskelle.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Anmodningen om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF vedrører fortolkningen af § 4, stk. 1, i direktiv 1999/70/EF, navnlig hvorvidt direktivet kan finde anvendelse på tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, der blev indgået og afsluttet dels før ikrafttrædelsen af direktivet, dels i perioden mellem ikrafttrædelsen af direktivet og udløbet af medlemsstaternes frist for gennemførelse af direktivet.

Præjudicielt spørgsmål

Skal § 4, stk. 1, i Rådets direktiv 1999/70/EF af 28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE og CEEP

- finde anvendelse *ratione temporis* på tidsbegrænsede ansættelsesforhold, der blev indgået og afsluttet, idet kontraktens udløbsdato blev opnået før ikrafttrædelsen af direktiv 1999/70/EF (den 10.7.1999),
- finde anvendelse *ratione temporis* på tidsbegrænsede ansættelsesforhold i kraft af individuelle ansættelseskontrakter, der blev indgået før ikrafttrædelsen af direktiv 1999/70/EF (den 10.7.1999) og afsluttet, idet kontraktens udløbsdato blev opnået på en dato mellem ikrafttrædelsen af direktivet og udløbet af medlemsstaternes frist for gennemførelse af direktivet (den 10.7.2001),
- finde anvendelse *ratione temporis* på tidsbegrænsede ansættelsesforhold i kraft af individuelle ansættelseskontrakter, der blev indgået i perioden mellem ikrafttrædelsen af direktiv 1999/70/EF (den 10.7.1999) og udløbet af medlemsstaternes frist for gennemførelse af direktivet (den 10.7.2001), og afsluttet, idet kontraktens udløbsdato blev opnået efter den sidstnævnte dato?

Anførte EU-retlige forskrifter og anført praksis fra Domstolen

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, navnlig artikel 21

Direktiv 1999/70/EF, navnlig § 4, som fastsætter princippet om ikke-diskrimination mellem personer med tidsbegrænset ansættelse og sammenlignelige fastansatte

Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, navnlig artikel 267

Anførte nationale forskrifter

Lovdekret nr. 368 af 6. september 2001, i kraft siden den 24. oktober 2001, der har gennemført direktiv 1999/70/EF; navnlig artikel 6, ifølge hvilken en person med tidsbegrænset ansættelse har ret til ferie og alle vederlag, der gælder for sammenlignelige fastansatte, i forhold til den ydede arbejdsperiode, forudsat at det ikke er objektivt uforeneligt med arten af den tidsbegrænsede kontrakt.

Lov nr. 70 af 20. marts 1975, i den affattelse, der var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen; navnlig artikel 36, hvorefter C.N.R. kan ansætte forskere og højt specialiseret teknisk personale med tidsbegrænsede kontrakter med en varighed på ikke over fem år.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 C.N.R. – som er det italienske offentlige organ, som har til opgave at gennemføre og fremme forskningsaktiviteter i de vigtigste sektorer for udvikling af viden og dennes anvendelser – indgik med sagsøgeren KV flere tidsbegrænsede ansættelseskontrakter i overensstemmelse med artikel 36 i lov nr. 70 af 20. marts 1975.
- 2 KV var bl.a. ansat i C.N.R. som teknologisk ekspert på 3. niveau fra den 2. november 1993 til den 31. marts 1995 og fra den 1. august 1995 til den 1. august 2000, hvorimod som forsker på 3. niveau fra den 4. september 2000 til den 31. december 2001.
- 3 Den sidstnævnte kontrakt blev opsagt den 30. september 2001, da KV bestod en offentlig udvælgelsesprocedure og blev fastansat som forsker på 3. niveau fra og med den 1. oktober 2001.
- 4 I forbindelse med fastansættelsen fik KV dog ikke anerkendt den anciennitet, som var blevet optjent på grundlag af de nævnte tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, der var blevet indgået før udløbet af medlemsstaternes frist for gennemførelse af direktiv 1999/70/EF (10.7.2001).
- 5 Ved stævning af 8. februar 2022 har KV derfor anlagt sag ved Tribunale di Padova (retten i Padova) med påstand om anerkendelse af den tjenesteperiode, som sagsøgeren tilbagelagde på grundlag af de ovennævnte tre tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, med henblik på opgørelse af den respektive anciennitet og den heraf følgende nye beregning af sagsøgerens løn.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 6 C.N.R. har givet møde og nedlagt påstand om, at sagen ikke tages til følge, idet C.N.R. har gjort gældende, at direktiv 1999/70/EF ikke har tilbagevirkende kraft.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 7 Først og fremmest har den forelæggende ret anført, at det i hovedsagen er uomtvistet, at arbejdsperioder, som en person med tidsbegrænset ansættelse har tilbagelagt på grundlag af kontrakter i overensstemmelse med artikel 36 i lov nr. 70/1975, i henhold til den nationale lovgivning ikke medregnes med henblik på anerkendelse af den samlede anciennitet, end ikke i tilfælde af senere fastansættelse, til forskel fra det, som gælder for personer, som udfører de samme arbejdsopgaver, men har haft tidsbegrænset ansættelse helt fra starten.
- 8 Med hensyn til den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse finder den forelæggende ret, at spørgsmålet rejses om den tidsmæssige anvendelse af § 4,

stk. 1, i direktiv 1999/70/EF, som trådte i kraft den 10. juli 1999, og som medlemsstaterne skulle gennemføre senest den 10. juli 2001. I denne sammenhæng har den forelæggende ret konstateret to afvigende synspunkter i italiensk retspraksis.

- 9 Ifølge det første synspunkt finder direktivets § 4, og hermed det heri fastsatte princip om ikke-diskrimination, ikke anvendelse på tidsbegrænsede ansættelsesforhold, som fuldt ud blev gennemført før udløbet af medlemsstaternes frist for gennemførelse af direktivet. Til støtte for dette synspunkt findes princippet om forbud mod tilbagevirkende kraft i EU-retten, ifølge hvilket materielle bestemmelser kun finder anvendelse på faktiske situationer, som er opstået fra det tidspunkt, hvor de konkrete bestemmelser trådte i kraft, medmindre EU-retten klart foreskriver, at disse bestemmelser har tilbagevirkende kraft.
- 10 Ifølge det andet og nyere synspunkt, som synes at være blevet fast national praksis ved Corte di cassazione (kassationsdomstol), kan der i forbindelse med opgørelse af en fastansats samlede anciennitet også tages hensyn til tidsbegrænsede tjenesteperioder, som blev tilbagelagt og fuldt ud afsluttet før ikrafttrædelsen af direktiv 1999/70/EF. Dette synspunkt er baseret på det faste fortolkningsprincip i Domstolens praksis, hvorefter en ny retsregel, medmindre der er gjort undtagelse, finder øjeblikkelig anvendelse på »fremtidige virkninger« af situationer, som er opstået, mens den tidligere lov var gældende (dom af 10.6.2010, *INPS*, C-395/08 og C-396/08, præmis 53, af 12.9.2013, *Kuso*, C-614/11, præmis 25, af 14.4.1970, *Brock*, 68/69, præmis 7, af 10.7.1986, *Licata mod ØSU*, 270/84, præmis 31, af 18.4.2002, *Duchon*, C-290/00, præmis 21, af 11.12.2008, *Kommissionen mod Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, præmis 43, og af 22.12.2008, *Centeno Mediavilla m.fl. mod Kommissionen*, C-443/07 P, præmis 61).
- 11 Efter den forelæggende rets opfattelse skal det ovennævnte fortolkningsprincip, som er blevet fastslået i Domstolens praksis, derimod fortolkes således, at det understøtter det første synspunkt i den nationale retspraksis. Når Domstolen fastslår, at den nye retsregel finder anvendelse på »fremtidige virkninger«, mener Domstolen principielt kun de faktiske situationer, som opstod før ikrafttrædelsen af den nye EU-retlige bestemmelse, og som fortsætter uden væsentlig afbrydelse i den efterfølgende periode, og derimod ikke situationer, som opstod og fuldt ud blev afsluttet, inden den nye retsregel trådte i kraft.
- 12 Ifølge den forelæggende ret er denne konklusion i overensstemmelse med de krav, der følger af retssikkerhedsprincippet og princippet om den berettigede forventning, hvilke principper udelukker, at EU-rettens materielle bestemmelser har tilbagevirkende kraft og således omfatter forhold, som ligger forud for ikrafttrædelsen, medmindre det af ordlyden, bestemmelsernes formål eller opbygning klart fremgår, at dette har været meningen (dom af 25.2.2021, *Caisse pour l'avenir des enfants*, C-129/20, præmis 31, af 29.1.2002, *Pokrzepowicz-Meyer*, C-162/00, præmis 49 og 50, af 26.3.2015, *Kommissionen mod Moravia Gas Storage*, C-596/13 P, præmis 32 og 33, af 7.11.2013, *Gemeinde Altrip m.fl.*, C-72/12, præmis 22, af 12.11.1981, *Meridionale Industria Salumi m.fl.*, 212/80–

217/80, præmis 9, af 23.2.2006, *Molenbergnatie*, C-201/04, præmis 31, af 10.2.1982, *Bout*, 21/81, præmis 13, og af 15.7.1993, *GruSa Fleisch*, C-34/92, præmis 22).

- 13 Den forelæggende ret har anført, at en sådan fortolkning i øvrigt kan udledes netop af Domstolens domme, hvorpå det nævnte andet synspunkt i den nationale retspraksis har baseret sin forskellige fortolkning (dom af 10.7.1986, *Licata mod ØSU*, 270/84, præmis 31, af 29.6.1999, *Butterfly Music*, C-60/98, præmis 24, af 14.4.1970, *Brock*, 68/69, præmis 6-9, af 24.1.2018, *Pantuso m.fl.*, C-616/16 og C-617/16, præmis 37, af 22.12.2008, *Centeno Mediavilla m.fl. mod Kommissionen*, C-443/07 P, præmis 64, af 11.12.2008, *Kommissionen mod Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, præmis 33 og 53, af 22.12.2010, *Gavieiro [Gavieiro og] Torres*, C-444/09 og C-456/09, præmis 90, af 10.6.2010, *INPS*, C-395/08 og C-396/08, præmis 52-55, af 22.6.2022, *Volvo*, C-267/20, præmis 99-104, af 29.1.2002, *Pokrzepowicz-Meyer*, C-162/00, og af 12.9.2013, *Kuso*, C-614/11).
- 14 På denne baggrund finder den forelæggende ret, at § 4, stk. 1, i direktiv 1999/70/EF – som fortolket i lyset af Domstolens praksis om forbud mod tilbagevirkende kraft i EU-retten og anvendelse af en ny retsregel på »fremtidige virkninger« af situationer, der er opstået i fortiden – skal fortolkes således, at den omhandlede bestemmelse ikke omfatter de tidsbegrænsede ansættelsesforhold mellem sagsøgeren og C.N.R. fra den 2. november 1993 til den 31. marts 1995 og fra den 1. august 1995 til den 1. august 2000, fordi begge disse forhold blev gennemført og afsluttet før udløbet af gennemførelsesfristen for direktivet. Derimod finder den omhandlede bestemmelse anvendelse på det tidsbegrænsede ansættelsesforhold mellem sagsøgeren og C.N.R. fra den 4. september 2000 til den 30. september 2001, fordi det var i gang på datoen for udløbet af gennemførelsesfristen for direktivet.